

Servei de Llengua Catalana

CRITERIS LINGÜÍSTICS

CRITERIS LINGÜISTICS

CRITERIS LINGÜÍSTICS

SERVEI DE LLENGUA CATALANA

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Dip. Leg.: L-1009-89

Imprimeix: POBLAGRÀFIC, S.A.

INDEX

PRESENTACIO	7
A - APOSTROFACIO	10
1. Sigles	10
2. Hac aspirada	10
3. Grup consonàntic inicial (s + consonant)	
4. Xifres	11
5. Mots en cursiva, en negreta i entre cometes	11
6. Noms comercials	11
B - ORTOGRAFIA DELS MANLLEUS	11
7. Manlleus normativitzats	11
8. Llista dels manlleus	12
9. Problemes generals en l'adaptació de manlleus	12
a) La hac aspirada	12
b) Grup consonàntic inicial (s + cons)	12
c) El grup <i>k/ck</i> transcrit <i>qu</i>	12
C - LLATINISMES	13
10. Criteris d'adaptació	13
11. Locucions llatines	13
12. Catalanització de grafies	13
13. Anglicismes neològics	13
14. Norma d'èmfasi	14
D - CASTELLANISMES	14
15. Criteris generals	14
E - LA FORMA DEL PLURALS	14
16. Plurals de paraules acabades en <i>-ig</i>	14
17. Plurals de paraules acabades en <i>-sc</i> i <i>-xt</i>	14

F - LA FORMACIO DELS FEMENINS DELS NOMS DE PROFESSIONS, CARRECS, TITULACIONS I OFICIS	15
18. Noms amb sufixos de derivació	15
19. Noms sense sufixos de derivació	15
20. El sufix <i>-essa</i>	16
21. La formació dels femenins dels manlleus	16
22. Noms de profesions acompanyats d'un o de diversos adjectius qualificatius	16
G - L'ARTICLE DAVANT DE NOMS DE LLOC	16
23. Noms de lloc catalans	16
24. Noms de lloc no catalans	17
H - PRONOMS	18
25. Pronoms personals forts	18
26. Pronoms personals febles	18
27. Pronoms relatius	19
28. Pleonasmes	20
I - POSSESSIUS	20
29. Norma general	20
30. La forma <i>llur/s</i>	21
J - QUANTITATIUS	21
31. Les formes <i>prou, massa, força i gaire</i>	21
K - VERBS	21
32. <i>Esser / ser</i>	21
33. Perfet simple / perfet perifràstic	22
34. Concordança del participi passat	22
35. Perífrasi d'obligació	22
36. <i>Haver-hi</i>	22
37. Veu passiva	23
38. Gerundi	23
39. Infinitiu	24
a) Infinitiu causal o temporal	24
b) <i>De</i> davant d'infinitiu	24

40. Us de <i>ser</i> i <i>estar</i>	24
I. Subjectes animats	25
II. Subjectes no animats	26
III. Sintagmes preposicionals i assimilables	27
IV. Ni <i>ser</i> ni <i>estar</i>	27
41. Subordinades temporals	27
L - ADVERBIS	28
42. Adverbis en <i>-ment</i>	28
43. El <i>no</i> expletiu i els verbs de temor	28
44. La negació amb els mots <i>mai</i> , <i>res</i> , <i>cap</i> , <i>gens</i> , <i>enlloc</i> i <i>ningú</i>	28
M - PREPOSICIONS	29
45. A i <i>en</i> en els locatius	29
46. L'expressió del temps	30
47. Us de <i>fins</i> i <i>fins a</i> en expressions de temps i de lloc	31
48. A o <i>de</i> davant infinitiu	32
49. Canvi i caiguda de preposicions	32
50. Construccions hipotètiques	32
51. <i>Per</i> i <i>per a</i>	32
N - CONJUNCIONS	33
52. Coordinació de sintagmes nominals	33
O - CONVENCIONS GENERALS	33
1. Signes de puntuació	33
a) Interrogació	33
b) Admiració	33
2. Us de la cursiva, de la negreta i de les cometes	34
a) Cursiva	34
b) Negreta	34
c) Cometes	35
3. Regulació de l'ús d'altres llengües	35
a) Toponímia	35
b) Antroponímia	35

c) Altres noms propis	36
4. Tractaments	37
5. Xifres	37
6. Guionets	37
7. Majúscules i minúscules	37
8. Abreviatures	38
9. Normes de citació bibliogràfica	38
Apèndix I	39
Apèndix II	40
BIBLIOGRAFIA	44
O. Criteris generals	44
1. Bibliografia temàtica	45
2. Bibliografia general	50

PRESENTACIO

Els Criteris Lingüístics del Servei de Llengua Catalana de la Universitat de Barcelona neixen com a conseqüència de la necessitat d'elaborar uns principis propis de redacció i correcció de textos. Dit això, cal fer notar que, com la majoria dels llibres d'estil que ara existeixen, elaborats per diferents serveis o institucions, aquests Criteris no són pròpiament -ni ho volen ser- un resum de gramàtica, sinó que es basen en la redacció d'un conjunt de normes internes per a ús del mateix Servei i que afecten tant aspectes gramaticals informatius en general -que cal abordar des de les diverses solucions possibles- com apartats més formals i convencionals -com són ara l'ús de majúscules i minúscules o les normes de citació bibliogràfica.

Si la funció més òbvia d'un llibre d'estil és la de definir un model de llengua a partir de les possibilitats que ofereix la gramàtica, potser val la pena explicar per quin model ens hem decantat i a qui ha d'anar adreçat.

A l'hora de discutir, punt per punt, tots els aspectes sobre els quals calia prendre una decisió, es va posar de manifest que el pes de la simplificació del llenguatge administratiu de la Universitat -un dels objectius prioritaris del Servei- ens forçava a decantar-nos per un model de llengua més aviat formal en temes com ara la morfologia pronominal o verbal; però alhora, en alguns dels apartats que hem redactat pensant precisament en el

llenguatge administratiu -els femenins en els noms de professions, per exemple- hem adoptat, pensem, posicions més innovadores. I encara en algun apartat (veg. ap. 32) hem distingit específicament entre solucions diferents segons que es tractés de llenguatge administratiu o de llenguatge no administratiu. Aquests Criteris, doncs, han mirat de donar resposta, en la mesura del possible, a la diversitat de registres i de nivells de llenguatge dels textos que diàriament han de ser corregits. El Servei de Llengua Catalana espera que puguin ser una eina útil per a la normalització del llenguatge administratiu de la Universitat, poc elaborat encara i amb molts vicis heretats del castellà. En aquest sentit, el nostre desig seria que les decisions preses que hi quedaran reflectides circulessin dins l'àmbit universitari s'ampliés així el nombre d'usuaris d'aquest text.

De tot això es pot deduir fàcilment que el que hem elaborat és una proposta, que té un sentit obert, que les decisions preses poden ser reconsiderades amb nous criteris i que un llibre d'estil, per definició, ha de ser permeable als fets de llengua, que canvien i evolucionen constantment. Pensem que aquest esperit obert queda reflectit d'una manera especial en els apèndixs, on farem constar les decisions que anirem adoptant a partir de la solució de problemes concrets.

Finalment volem cridar l'atenció sobre l'esforç de sistematització dut a terme en els apartats de convencions, tant els que hem redactat íntegrament nosaltres com els que van signats per altres institucions però que hem discutit, confrontat i analitzat extensament, com si fossin del Servei.

Només ens resta dir que el desig del Servei de Llengua Catalana és que els lectors que tinguin aquests Criteris Lingüístics a les mans ens facin arribar opinions i crítica, comentaris i suggeriments, a fi que pugui esdevenir una eina plenament útil per a la normalització del català a la Universitat.

A - APOSTROFACIO

El criteri general serà de fer l'apostrofació de la manera més acostada possible a la pronúncia més generalitzada.

1. Sigles

a) Davant sigles que es pronuncien com a mots corrents, apostrofarem els articles *el*, *la* i la preposició *de* segons les normes ortogràfiques generals.

Ex.: *l'OTAN, l'URSS, la UNESCO, la UEFA, l'IEC.*

b) Davant sigles que es pronuncien com una successió de les lletres inicials de cada paraula, apostrofarem segons la pronúncia que tinguin en cada cas.

Ex.: *l'OCDE, la IBM, la UGT, l'ADN, l'LSD, l'FM, l'M-19, el KGB, d'IC.*

c) En els casos de verbalització de cada un dels mots, apostrofarem d'acord amb la lletra inicial de la sigla.

Ex.: *l'ERC, la UB.*

2. Hac aspirada

a) Si es troba en noms propis, no hi haurà apostrofació (tampoc en el cas de derivats).

Ex.: *de Hitler, el hitlerià, de Harvard.*

b) Si es troba en noms comuns, seguirem la norma de fer l'apostrofació o no fer-la segons la pronúncia més generalitzada.

Ex.: *l'handbol, l'hoquei, l'hàmbster, però el hobby, el hardware.*

3. Essa líquida

a) Si es troba en noms propis, no farem apostrofació.

Ex.: *la Scala de Milà, de Stendhal.*

b) Si es troba en noms comuns, hi ha una tendència general a afegir-hi una *e* inicial (veg. el punt 9b) sobre manlleus). En els casos en què aquesta *e* epentètica no aparegui, no apostrofarem l'article femení *la* ni la preposició *de*, però sí l'article masculí *el*.

Ex.: *l' status, l' snack bar, l' starter, l' sketch, la stalinista.*

4. Xifres

Farem sempre l'apostrofació davant les xifres romanes i àrabis quan la pronunciació ho demani.

Ex.: *l' I, l' XI.*

5. Mots en cursiva, en negreta i entre cometes

En aquest punt se seguiran les normes ortogràfiques d'apostrofació, però no es farà mai la contracció de preposició i article.

Ex.: *d' "El Món", un article per a "El Temps".*

Hi ha, però, una tendència a suprimir l'article davant el nom de certes publicacions.

Ex.: *els anuncis d' "Entreviu".*

6. Noms comercials

Davant noms comercials, farem l'apostrofació, però mai la contracció.

Ex.: *d' El Molino, d' Els Quatre Gats.*

B - ORTOGRAFIA DELS MANLLEUS

7. Manlleus normativitzats

Adoptarem la forma catalana de mots provinents d'altres llengües que apareguin tant al DGLC (i Apèndix) com a la GEC. Qualsevol canvi adoptat respecte a aquesta grafia normativa haurà de constar expressament a l'Apèndix (veg. 8).

8. Llista dels manlleus

Donarem forma catalana a tots aquells mots que ho demanin segons criteris de freqüència, àmbit de presència, etc.). Registrarem aquests mots en un apèndix d'aquests *Criteris* (Apèndix I: ESTRANGERISMES), on farem constar la forma catalana, la forma en la llengua original i les observacions que calguin (de tipus gramatical, contextual, etc.).

9. Problemes generals en l'adaptació de manlleus

a) La hac aspirada.

Malgrat l'adaptació ortogràfica de què són objecte en els diccionaris normatius les paraules amb aquest so inicial, n'hi ha que el mantenen i n'hi ha que no el mantenen.

Ex.: *el handbol, l'hoquei*.

I encara n'hi ha que fluctuen.

Ex.: *l'handicap / el hàndicap*.

En general, adoptarem la forma que dóna el DLC.

b) Grup consonàntic inicial (s + consonant).

Un bon nombre de paraules ja ha estat catalanitzat pels diccionaris o bé és d'ús habitual amb vocal de suport.

Ex.: *estàndard, eslògan, estoc, esnob*.

N'hi ha que fluctuen, i s'haurà de donar preferència a una forma o altra.

Ex.: *estand/stand, estànding/standing, estatus/status, espot/spot, estalinisme/stalinisme*.

Els noms propis es mantenen en la llengua original.

Ex.: *la Scala de Milà, la Schola Cantorum*.

c) El grup *k/ck* transcrit *qu*.

La tendència general és fer aquesta adaptació, per bé que hi ha vacil·lacions en l'ús. Caldria estudiar els casos de manera individual.

Ex.: *pàrquing (pàrking), màrqueting (màrketing), rànquing (rànking)*.

Cal tenir en compte que hi ha camps semàntics més proclius que d'altres a catalanitzar-se. Així el lèxic dels esports sol fer-ho fàcilment.

Ex.: *eslàlom (slalom), esprint (sprint), esquí (ski), derbi (derby), ral.li (rally)*.

En canvi, el lèxic dels espectacles s'hi resisteix més.

Ex.: *show (xou), sketch (esquetx)*.

C - LLATINISMES

10. criteris d'adaptació

Adaptarem a la flexió i a l'accentuació catalanes les formes llatines que s'utilitzen com a mots sols (substantius, adjectius o verbs), però no els adaptarem si formen part d'una locució llatina.

Ex.: *currículum - currículums*, però *curriculum vitae - curricula vitae; estatus*, però *statu quo; verbigràcia*, però *verbi gratia; ràtio*, però *ultima ratio*.

11. Locucions llatines

Algunes locucions usuals admeten la doble forma, amb accent o sense. Per tal com es tracta d'un context totalment llatí, preferirem la forma no accentuada.

Ex.: *in memoriam (in memòria)*, *sui generis (sui gènere)*, *vox populi (vox pòpuli)*.

12. Catalanització de grafies

La grafia d'un bon nombre de mots llatins ha estat catalanitzada pels diccionaris, i és la forma que usarem.

Ex.: *ídem, ibídem, júnior, sènior, imprimàtur*.

13. Anglicismes neològics

Hi ha una sèrie de llatinismes que han arribat a través de l'anglès. Entre aquests anglicismes neològics, figuren un bon nombre de llatinismes d'ús modern, que grafiam a la catalana.

Ex.: *fòrum, memoràndum, quòrum, referèndum*.

Sempre que sigui possible, però, donarem preferència a la forma catalanitzada ortogràficament.

Ex.: *auditori (auditòrium), màxim (màximum), mínim (mínimum), criteri (critèrium), podi (pòdiu), simposi (simpòsium), aquari (aquàrium).*

14. Norma d'èmfasi

En principi, i si la composició del text ho permet, posarem totes les locucions i mots llatins en cursiva, fins i tot els més usuals. Quan això no sigui possible, deixarem, els termes en rodona. En cap cas els subratllarem.

Ex.: *a priori, ad hoc.*

D - CASTELLANISMES

15. Criteris generals

Caldrà discutir, punt per punt, els castellanismes admissibles. Distingirem entre castellanismes històrics, castellanismes necessaris perquè són de difícil substitució i castellanismes que són als diccionaris com a segona forma.

E - LA FORMA DEL PLURALS

16. Plurals de paraules acabades en -ig

Farem normalment el plural en *-os*, llevat d'aquelles paraules que, per tradició, fan el plural usualment en *-s*.

Ex.: *mig, mitjos; roig, rojos; boig, bojós*. Però: *raigs X*.

17. Plurals de paraules acabades en -sc i -xt

Es faran segons la regla anterior.

Ex.: *bosc, boscos; text, textos*.

F - LA FORMACIÓ DELS FEMENINS DELS NOMS DE PROFESSIONS, CARRECS, TITULACIONS I OFICIS

El criteri general serà de feminitzar aquests noms sempre que les regles de formació de femenins ho permetin.

18. Noms amb sufixos de derivació

a) Sufixos invariables, com *-aire, -able, -al, -ança, -ant, -ar, -ense, -ent, -euta, -ista, -metra, -pata*.

Ex.: *un/una ocellaire, el/la comptable, el/la fiscal, un/una ordenança, el/la representant, un/una auxiliar, un/una amanuense, un/una assistent, el/la fisioterapeuta, el/la periodista, el/la geòmetra, un/una homeòpata*.

b) Sufixos que poden presentar forma femenina, com *-à -ari, -at, -atre, -cur, -er, -gog, -graf, -í, -iu, -leg, -nom, -or*.

Ex.: *cirurgia -ana, empresari -ària, diplomà -ada, psiquiatre -a, manicur -a, enginyer -a, pedagog -a, topògraf -a, ballarí -ina, executiu -iva, hematòleg -òloga, agrònom -a, gestor -a*.

19. Noms sense sufixos de derivació

a) Noms invariables:

- Tots aquells que, morfològicament, no presenten distinció de gènere.

Ex.: *el/la cònsol, un/una intèrpret, el/la jutge, un/una alcalde*.

- Noms compostos que designen oficis. Els més corrents són del tipus V + N.

Ex.: *el/la guardaagulles, el/la tastavins*.

Si aquests dos elements presenten un sufix de derivació, hi haurà forma femenina si ho permet aquest sufix.

Ex.: *passamaner -a, picapedrer -a, un/una ferrovellaire*

b) Noms que poden presentar forma femenina: tots aquells que morfològicament l'admeten.

Ex.: *arquitecte -a, capità -ana, perit -a, ministre -a, àrbitre -a, botànic -a.*

20. El sufix *-essa*

Caldrà evitar-lo, sempre que es pugui, com a forma femenina de noms de certes professions liberals o càrrecs, com *judgessa, consolessa, advocadessa, ministressa, alcaldessa*, i adoptar la forma proposada anteriorment als apartats corresponents. Aquest sufix es mantindrà, però, en els títols nobiliaris i en alguns casos en què l'origen de la seva presència no sigui degut a una relació de vincle matrimonial.

Ex.: *comtessa, duquessa, abadessa, sacerdotessa.*

21. La formació dels femenins dels manlleus

Els casos concrets que es puguin presentar es trobaran a l'apèndix I.

22. Noms de professions acompanyats d'un o de diversos adjectius qualificatius

L'adjectiu o adjectius prendran sempre que gramaticalment sigui possible la forma femenina.

Ex.: *una ajudant tècnica sanitària, una enginyera agrònoma, una tècnica informàtica.*

G - L'ARTICLE DAVANT DE NOMS DE LLOC

23. Noms de lloc catalans

a) L'article anirà sempre en minúscula llevat que el mot es trobi en posició inicial. Sofrirà els mateixos fenòmens de contracció i elisió que davant els noms comuns.

Ex.: *la Seu d'Urgell, l'Estany de l'Oller, vaig al Vendrell, vénen del Masnou, sant Pere dels Arquells.*

b) Els noms de les següents comarques aniran sense article: *Anoia, Garraf, Terra Alta, Osona.*

c) Se seguirà el mateix criteri que a l'apartat a) amb l'article salat si és viu en la llengua comuna.

Ex.: *passaran pes Mercadal i pes Toro; platja des Ploms; anirem a s'Agaró.*

d) Pel que fa a l'article personal *en (n', na)*, s'utilitzarà la minúscula inicial en tots els topònims d'acord amb el criteri de l'Institut Cartogràfic.

Ex.: *Callosa d'en Sarrià, Ca n'Oriac, Castellar de n'Hug.*

e) Admetrem la substitució de l'article *lo (los)* per *el (els)*. En el nom de poblacions (ciutats, viles, pobles, urbanitzacions), es respectarà la forma autòctona en els altres casos.

Ex.: *el Palau d'Anglesola, lo Molí Nou.*

f) Cal evitar la caiguda de l'article determinat:

- En els noms de nuclis de població que l'hagin conservat.

Ex.: *el Vendrell, l'Hospitalet, el Veïnat de dalt, la Colònia Güell.*

- Davant del genèric *Torre* (= mas o vil.la).

Ex.: *la Torre de l'Espanyol.*

- Quan el genèric és emprat absolutament com a nom propi.

Ex.: *el Puig.*

g) Cal evitar l'aposició riu + nom de lloc.

Ex.: *el Montsant, i no el riu Montsant; l'Ebre, i no el riu Ebre .*

24. Noms de lloc no catalans

Cal tenir en compte els casos en que un exotopònim té un nom tradicional en el nostre àmbit, tradició secular en alguns casos, per raó de les relacions establertes d'una manera més o menys natural.

Es el punt que presenta més vacil·lacions.

a) Aniran amb article en majúscula els noms no catalanitzats.

Ex.: *Los Angeles, El Escorial, Las Vegas, El Salvador, Le Havre, L'Hermitage.*

b) Aniran amb article en minúscula els noms catalanitzats.

Ex.: *el Caire, l'Haia, l'Havana, el Sàhara, l'Argentina, la Xina, l'Equador.*

c) Escriurem article davant els compostos en general.

Ex.: *els Estats Units, l'Europa nord-occidental, la Baixa Renània, la Unió Soviètica.*

d) Hi ha, però, una sèrie de casos en què la llengua vacil·la.

Ex.: *Africa/l'Africa, Vietnam/el Vietnam, Umbria/l'Umbria.*

En general, seguirem el criteri de la GEC.

H - PRONOMS

25. Pronoms personals forts

Cal evitar l'ús de pronoms personals forts referits a coses. Hi ha una gamma de solucions: ús de pronoms febles (bàsicament *en* i *hi*), de demostratius, del substantiu, supressió del pronom fort, etc.

Ex.: *Les nasals tenen la facultat d'assimilar-se a la consonant que va darrera d'elles (els).*

...les figures 9 i 10; en elles no ens interessa especialment (aquestes).

Amb el llibre o sense ell (#).

...La primera etapa de l'educació... els dies posteriors a ella (la dita etapa).

26. Pronoms personals febles

a) Farem servir generalment les formes plenes davant el verb quan comença amb sibilant.

Ex.: *No se sent; se celebra; se suposa.*

Caldrà sobretot tenir en compte l'homogeneïtat d'aquest ús en un mateix text.

b) Se seguirà la normativa estricta pel que fa a les reduccions, combinacions, apostrofacions, etc.

Ex.: *Us n'ha tret; convèncer-se; facin-ho; digues-li-ho.*

c) S'evitaran, però, les construccions resultants de les combinacions *li hi, l'en, la'n*, etc., excessivament forçades i absolutament desusades.

27. Pronoms relatius

a) En les frases en què el relatiu tingui valor d'objecte directe, serà preferent l'ús de la forma *que*; només en el cas que l'oració resulti ambigua serà tolerable el relatiu *qui* precedit de la preposició *a*.

Ex.: *Sortirà amb l'amic que vam trobar ahir al vespre.*

Aquell que / a qui obeeirà el poble.

b) En les oracions substantives i en sentit genèric de persona, la llengua actual vacil·la. La normativa recomana *qui* en lloc de *que*. La distinció és útil realment en els casos en què convé desfer possibles ambigüitats.

Ex.: *Parla'm del que / de qui vulguis (de la persona); parla'm del / d'allò que vulguis (de la cosa).*

En altres casos no dubtosos, s'utilitzarà la forma *qui*. Cal vetllar per la coherència de tot el text.

Ex.: *Tots els qui / que ho desitgin...*

El que passa i els qui han passat.

Fa com aquell qui / que no hi sent.

No us fieu del qui / que no us aguanta la mirada.

c) Quant a l'adjectiu *qual*, i en els casos no fixats per la normativa, es tindrà en compte el nivell de llenguatge del text; en llenguatge administratiu es tendirà a utilitzar la construcció substantiu + relatiu.

Ex.: *...clàusules que foren suprimides immediatament, la qual supressió / supressió que ha estat ...*

d) En general s'evitarà l'ús del relatiu possessiu i s'optarà, si és possible, per una altra solució sintàctica, per mitjà de la introducció de verbs com ara *tenir* o *haver-hi*, entre altres.

Ex.: *Una casa a la porta de la qual hi ha un escut; una casa que té un escut a la porta; hi ha un escut a la porta de la casa.*

e) Pel que fa al relatiu neutre, mantindrem l'estructura *la qual cosa* en textos signats i si s'usa correctament. En general, preferirem l'ús de les fórmules *cosa que* i *i això*.

Ex.: *Tots hi van treballar, la qual cosa / cosa que / i això assegura la qualitat final del producte.*

28. Pleonasmes

L'alteració de l'ordre lògic de la frase pressuposa un motiu contextual, psicològic, estilístic, etc. que té en la llengua col·loquial un rendiment expressiu. En un llenguatge formal, cal controlar aquesta situació evitant al mateix temps solucions excessivament encarcerades.

La posposició i l'anteposició d'un element de l'oració no crea cap problema quant a l'ús o l'estalvi de substituïts.

Ex.: Ara ja no els hi trobo tant, d'antipàtics.

A tots aquells nens, els han comprat les mateixes joguines.

Cal evitar en una frase l'ús d'un pronom relatiu i d'un de feble amb la mateixa funció sintàctica.

Ex.: Una obra col·lectiva a la qual / hi han ajudat tots ...

Partint d'uns quants exemples, al costat de casos com el següent, clarament pleonàstic:

En aquest capítol hi exposem la teoria ...

en trobem d'altres excessivament forçats sense la presència del pronom:

D'aquesta època # conservem tres documents.

D'això # tenen consciència els homes ...

En un exemplar # mancaven fulls.

entre d'altres que constitueixen clares vacil·lacions:

En totes les llengües hi ha una sèrie de sons dels quals # tenim consciència; però també n'hi ha d'altres dels quals l'individu no en té consciència clara.

I - POSSESSIUS

29. Norma general

S'evitarà l'ús abusiu dels possessius i les construccions es faran preferentment amb un pronom feble o eliminant el possessiu.

Ex.: Es cordava les seves sabates (les # sabates).

El restabliment del català com a llengua oficial i l'escola anaven contribuint a la seva consolidació (a consolidar-lo).

30. La forma llur/s

Evitarem la forma *llur/s*, excessivament encarcerada. En textos signats, la respectarem. Igualment s'evitaran les formes àtones d'una manera general llevat dels casos relacionats amb el parentiu i en algunes expressions fixades per l'ús.

Ex.: *ton pare, ma germana, en sa vida.*

J - QUANTITATIUS

31. Les formes prou, massa, força i gaire

a) Usarem sempre com a formes invariables *prou, massa* i *força*.

b) En oracions negatives, interrogatives i condicionals, donarem la forma *gaire* com a preferent a *molt*.

Ex.: *Que haurem d'estar-nos-hi gaire?*

K - VERBS

32. Esser / ser

a) En llenguatge administratiu s'utilitzarà preferentment les formes d'infinitiu *ésser*, de gerundi *essent* i de participi *estat*.

Ex.: *La proposta continua essent la mateixa.*

La moció haurà d'ésser aprovada per majoria.

b) En un tipus de llenguatge menys formal, seran preferents les formes d'infinitiu *ser*, de gerundi *sent* i de participi *estat*.

c) En tots els casos la forma substantivada del verb serà sempre *ésser*, i no pas *ser*.

Ex.: *Els éssers vius.*

33. Perfet simple / perfet perifràstic

Per raons estilístiques, de coherència, etc., es preferirà una forma o altra segons el context.

Ex.: *La Junta de Govern aprovà el pressupost*, o bé *La Junta de Govern va aprovar el pressupost*.

34. Concordança del participi passat

La concordança del participi passat es farà sempre en femení; en masculí plural es farà generalment quan hi hagi vocals de suport.

Ex.: *Ja l'hem rebut; ja l'hem rebuda (el telegrama; la carta)*.

Els hem vistos, les hem vistes (els amics, les pel·lícules).

De cartes, n'hem rebudes tres.

35. Perífrasi d'obligació

a) Farem servir bàsicament la forma *haver de*, per bé que també admetrem la forma *tenir de*.

b) El verb *caldre* tindrà un ús preferent, però no se n'abúsarà en llenguatge administratiu, on podrà ser substituït per les locucions *fer falta*, *ésser necessari* i fins i tot *haver de*, segons el context.

Ex.: *Cal atendre totes les peticions que ens arribin. / Es necessari atendre ...*

Calen nous professors per al curs vinent. / Fan falta nous professors ....

La Junta cal que prengui una decisió sobre l'afer. / La Junta ha de prendre ...

36. Haver-hi

No es farà generalment la concordança en aquesta forma impersonal, ni en present ni en cap altre temps verbal.

Ex.: *No hi ha més temes pendents de discussió*.

No hi hagué gaires intervencions durant la sessió.

37. Yeu passiva

L'ús de la passiva no serà objecte de cap prescripció, per bé que no se n'abúsarà.

La passiva podrà ser especialment útil en casos que permeti evitar construccions dures, com ara:

a) Relatiu compost:

Ex.: *...import mensual de la quota la retenció de la qual se sol.licita.*

Solucions:

...que se sol.licita que sigui retinguda.

...que se sol.licita de retenir.

...que se sol.licita que es retingui.

b) Estalvi o substitució d'un possessiu gratuït.

Ex.: *Demanem a l'Ajuntament que assumeixi els acords d'aquest simposi en el ple municipal i els doni tot el suport necessari per a la seva realització.*

Solució: *...perquè puguin ser realitzats.*

Aquest reglament entrarà en vigor el dia de la seva publicació oficial al DOG.

Solució: *...el dia que serà (o que sigui) publicat al DOG* (en aquest cas aquesta solució és millor que la que ofereix l'extrapolació: *el dia que el publicarà el DOG*).

c) *Hom* i la passiva reflexa.

En principi mirarem de substituir la forma impersonal *hom* per alguna construcció equivalent, com ara la passiva, o la construcció impersonal amb *es*.

Ex.: *Hom comenta el fet que ... / Es comenta el fet que ...*

Hom reconstruí l'ala dreta de l'edifici l'any 30 / L'ala dreta de l'edifici fou reconstruïda l'any 30.

38. Gerundi

La construcció tot + gerundi no s'utilitzarà si no és per emfasitzar valors de simultaneïtat o, sobretot, d'oposició; fora d'aquests casos, caldrà restringir-la al màxim.

39. Infinitiu

a) Infinitiu causal o temporal

Les oracions d'infinitiu amb valor temporal o causal les introduïrem amb la preposició *en*.

Ex.: *En aixecar-se el rector, es va acabar la sessió.*

Aquesta construcció no tindrà un valor causal, però serà admesa encara que es faci difícil destriar-ne el sentit temporal del causal.

Ex.: *En veure'ls tan pobres, ens admiràvem que poguessin fer el que feien.*

En alguns casos, però, es poden trobar solucions més clares i / o sintàcticament més discriminades.

Ex.: *Elles ho endevinaven i s'escriuïen en pensar-hi / quan hi pensaven / pensant-hi.*

b) De davant d'infinitiu

- Infinitius amb valor de subjecte: aniran normalment sense la preposició *de*.

Ex.: *M'agrada passejar pel jardí.*

Prohibit afixar cartells.

En algun cas, però, quan es tracti d'una expressió o frase que l'ús hagi consagrat amb preposició s'escriurà amb *de*.

Ex.: *Feia goig de veure.*

- Infinitius amb valor de complement directe (de verbs que expressen voluntat, projecte, desig): aniran normalment amb la preposició *de*, llevat de casos que semblin feixucs.

Ex.: *Resolgué deixar-ho.*

Han decidit canviar de parer.

Prometen (de) venir per l'any que ve.

40. Us de ser i estar

El criteri adoptat en aquest punt ha estat l'estudi i classificació de Solà (1987, 13-82), el qual sintetitza les diverses aportacions anteriors sobre el problema (Badia, Vallcorba, Miquel i Planas, Ruaix, etc.), fa una àmplia descripció de la utilització d'aquests dos verbs i, finalment, presenta una proposta sistemàtica per al seu ús. En

els casos en què aquest autor admet la doble possibilitat d'ús de *ser* o *estar*, s'adoptarà l'un o l'altre segons el criteri que s'exposarà.

I. Subjectes animats

a) Amb adjectius que indiquen característiques permanents definitòries o classificatòries (*llest, savi, constant*), única possibilitat: *SER*.

Ex.: *No és gens intel.lectual.*

b) Amb participis passats, adverbis i adjectius que indiquen qualitats o afeccions passatgeres (*animat, refredat, bé, malament, satisfet, gras*), única possibilitat: *ESTAR*.

Ex.: *Està ben embolicat.*

b') S'acosten a aquesta classe adjectius que tradicionalment es construeixen amb *ser*, com *mort, viu, casat*.

Proposta: doble possibilitat *ser = estar*.

Criteri del Servei: *SER*.

Ex.: *Aquest noi és divorciat.*

No és pas mort, encara.

c) Amb certs adjectius hi ha oposició semàntica *ser* <-> *estar* (*alegre, trist, tranquil, quiet*).

Ex.: *En Pere és alegre de mena, però avui està trist.*

c') Vénen a parar a aquesta classe molts adjectius que tradicionalment no coneixien *estar*: tots els adjectius que admeten la doble perspectiva "característica definitòria" / "qualitat o afecció transitòria, variable", com *jovial, vell, jove, amable, maco, lleig* (molta gent ja fa pertànyer aquesta categoria a la b): *està coix, cec, sord*, o bé no ho diferencia amb la construcció amb *ser*).

Proposta: tolerància *ser = estar*.

Criteri del Servei: manteniment de l'oposició semàntica *SER* <-> *ESTAR*, segons que es tracti d'una característica permanent o transitòria.

Ex.: *Aquest noi és maco, però amb aquestes ulleres està lleig.*

d) Amb locatius, *ser* <-> *estar* (mera localització / permanència, estabilitat, etc.).

Ex.: *Som a la comissió* (en aquests moments), *estem a la comissió* (en formem part).

Proposta: ús obligatori de *ser* quan es tracta de mera localització (Solà no esmenta l'altre cas).

Criteri del Servei: *SER* quan es tracta de mera localització; *ESTAR* quan es tracta de permanència, estabilitat.

Ex.: *Ara és a Tarragona.*

Abans treballava a la Sandoz, però ara està a la Hoechst.

II. Subjectes no animats

a) Amb adjectius que indiquen característiques permanents (o quan només volen expressar una qualitat definitòria o classificatòria) (*bonic, car, difícil, bo, transparent*), única possibilitat: *SER*

Ex.: *Aquest llibre és barat.*

b) Amb participis passats, adverbis i adjectius que indiquin qualitats transitòries: *estar* (amb convivència amb *ser* en la majoria de casos -no adverbis- en què *ser* equival a *estar*): *encès, glaçat, cuit, obert, tancat*, però *bé, malament*. Hi ha persones d'edat que encara utilitzen *ser* (sembla que aquest ús era el més antic). Altres vacil·len.

Proposta: ús obligatori d'*estar* (amb adverbis); doble possibilitat *ser = estar* (no adverbis).

Criteri del Servei: amb participis passats i adverbis: *ESTAR*, amb adjectius: *SER*.

Ex.: *La llibreria estava tancada.*

La col·lecció és incompleta.

L'aigua ja és calenta.

c) Oposició semàntica amb algun adjectiu (*ser <-> estar*): *flux, tort*.

Ex.: *El castell està molt alt (situació).*

El castell és molt alt (alçada).

c') Eixamplament explosiu d'aquesta classe, perquè s'està potenciant l'oposició (per imitació dels animats). Els adjectius que admeten la doble perspectiva ("característica perenne, definitòria / classificatòria" vs. "qualitat variable, constatació personal de qualitat"): *espès, bulliciós, net, brut, flonjo, humit*.

Proposta: oposició *ser <-> estar*.

Criteri del Servei: *SER*

Ex.: *Aquest pis és humit, no hi toca mai el sol.*

Han fregat el pis i encara és humit.

d) Localització: *ser*. La possibilitat de suposar elidit un participi afavoreix l'avanç d'*estar* (*Menorca està més al nord que Mallorca*)

Proposta: ús obligatori de *ser*.

Criteri del Servei: SER.

Ex.: *Les illes Açores són a l'Atlàntic.*

III. Sintagmes preposicionals i assimilables

En molts casos és violent posar-hi *ser*, però en d'altres encara és normal al costat d'*estar* (*a l'abast, a la recta final, a la venda, a la vista*). Tendència a *estar*, contrarestada per una reacció purista.

Proposta: doble possibilitat *ser = estar*.

Criteri del Servei: ESTAR.

Ex.: *El catàleg està a disposició dels clients.*

IV. Ni ser ni estar

Proposta: fomentar les possibilitats de verbs com *anar, arribar, haver-hi, trobar-se*.

Ex.: *El teu amic sempre va / està a la moda.*

Quan arribarem / serem al despatx, ja et telefonarem.

Que hi ha / és en Joan?

Segons els antecedents que hi ha / són en aquesta Secretaria.

En aquells moments el Rector es trobava / era a París.

41. Subordinades temporals

En les subordinades temporals amb expressió de futur, mantindrem el matís diferencial d'ús del futur d'indicatiu per a una expressió més segura i del present de subjuntiu per a una expressió més problemàtica.

Ex.: *Quan ho haurà vist, hi donarà l'aprovació.*

Després que hauran arribat, farem els preparatius.

Quan acabi la feina (si és que l'arriba a acabar mai), ja li pagarem.

L - ADVERBIS

42. Adverbis en -ment

Quan se segueixen dos o més adverbis acabats en *-ment*, en general, no suprimirem la terminació, sinó que la repetirem en cada cas.

Ex.: Breument i contínuament.

43. El no expletiu i els verbs de temor

Per desfer ambigüitats, es construïran preferentment les oracions subordinades complements d'un verb de temor en indicatiu o en futur hipotètic en lloc de subjuntiu precedit de *no*, i només amb la partícula *no* si la frase és negativa. Les formes de subjuntiu es consideraran secundàries.

Ex.: Tinc por que arribaran aviat (que no arribin aviat).

Tinc por que no arribaran a temps.

Tenia por que arribarien en aquell moment (que no arribessin en aquell moment).

Tenia por que no arribarien a temps.

44. La negació amb els mots mai, res, cap, gens, enlloc i ningú

L'ús de la partícula *no* amb aquests mots negatius és obligatori quan l'ordre de la frase és l'habitual.

Ex.: No l'hem trobat enlloc.

No l'hem vist mai.

Si aquests mots precedeixen el verb, també es mantindrà la partícula *no* en els casos de frases interrogatives o condicionals.

Ex.: *Mai no hi has anat?*

Si cap d'ells no l'ha vist, deu estar malalt.

Quan hi ha un desplaçament d'aquests mots al començament de la frase, en general no caldrà emprar-lo.

Ex.: *Heu trobat en Pere? L'hem buscat pertot arreu i enlloc l'hem vist.*

M - PREPOSICIONS

45. A i en en els locatius

a) Els topònims aniran sempre precedits per *a*, tant si expressen direcció com situació.

Ex.: *Anar a Barcelona.*

Estar-se a Barcelona.

b) Davant article definit i interrogatiu, serà preferent *a* en sintagmes que expressen situació.

Ex.: *Els hem trobat al carrer.*

Són als baixos de l'edifici.

Però davant d'article masculí no apostrofat (*el, els*) també és lícit usar *en*.

Ex.: *Treballa en el taller.*

Cada any hi ha incendis en els boscos

c) Davant el pronom relatiu, la preposició serà sempre *en*.

Ex.: *L'ambient en el qual es mou...*

d) En designacions de lloc analògiques o simbòliques, es preferirà *en*.

Ex.: *En el si de la comissió.*

Participaren en les proves.

Ho trobareu en el pròleg.

La literatura catalana en la postguerra.

e) Davant article indefinit, demostratiu i indefinits se seguirà la norma següent:

- Quan expressi direcció o moviment, s'emprarà exclusivament la forma *a*.

Ex.: *Vam traslladar-nos a una casa més gran.*

Han arribat a un lloc molt fosc.

- Quan expressi situació, s'emprarà exclusivament la forma *en*.

Ex.: *Ens hem reunit en una sala del primer pis.*

46. L'expressió del temps

- a) Per expressar l'any en què s'esdevé un fet s'utilitzarà l'article masculí *el* o l'expressió *l'any*.

Ex.: *Fabra va néixer l'any 1868.*

El 1977 obtingué el premi Thibaud.

- b) Per expressar el dia en què s'esdevé un fet, s'utilitzarà l'article masculí *el* o bé l'expressió *el dia*.

Ex.: *Acte celebrat el 29 de març.*

Proposta aprovada el dia 7 d'abril.

- c) Per expressar el mes en què s'esdevé un fet, s'utilitzarà l'article masculí *el* o l'expressió *el mes de*.

Ex.: *El maig de 1968 va nevar.*

- d) Per expressar el segle en què s'esdevé un fet, s'utilitzarà l'article *el* precedit de la preposició *en*, o bé l'expressió *en el segle*.

Ex.: *La Revolució Francesa va tenir lloc en el XVIII / en el segle XVIII.*

- e) Quan s'expressa el període en què ocorre un fet, utilitzarem l'esquema: *de(l)...a(l)...*

Ex.: *De dilluns a divendres.*

Del 15 de maig al 30 de juny.

Del 1962 al 1977.

- f) Quan es vol expressar el període de temps aproximat en què ocorre un fet, sense precisar-ne els límits, es farà servir la preposició *per* seguida del període de temps.

Ex.: *Vindrà per Nadal.*

Pel maig, cada dia un raig.

47. Us de fins i fins a en expressions de temps i de lloc

a) La presència de (*fins*) *a* comporta la presència de (*des*) *de*.

Ex.: *El Congrés durarà (des) del 4 (fins) al 10 de juny.*

No es pot aparcar (des) de les 9h. (fins) a les 20h.

b) S'utilitzarà *fins* seguit de preposició o locució prepositiva segons que, en absència de *fins*, una expressió anés o no anés precedida de la mateixa preposició o locució prepositiva.

Exemples:

Vindrà a la tarda, al vespre.

No vindrà fins a la tarda, fins al vespre.

Vindrà per Nadal.

No vindrà fins per Nadal.

Vindrà després de Pasqua.

No vindrà fins després de Pasqua.

Vindrà demà, dilluns, la setmana que ve, el mes d'agost, el 1990.

No vindrà fins demà, fins dilluns, fins la setmana que ve, fins el 1990.

La comitiva s'aturarà davant el monument, molt a prop del teatre, en aquella esplanada, al final del carrer.

La comitiva no s'aturarà fins davant el monument, fins molt a prop del teatre, fins en aquella esplanada, fins al final del carrer.

c) En aquells casos en què no sigui possible l'absència de *fins*, es mantindrà sempre la forma composta *fins a*.

Ex.: *Va veïllar la mare malalta fins a la mort.*

Ha insistit fins a aconseguir-ho.

La Universitat estarà tancada fins al setembre.

El malalt no durarà fins a Nadal.

Comptarem fins a vint.

La sessió s'ajorna fins a la setmana que ve.

48. A o de davant infinitiu

Davant infinitius, es tendirà a usar les preposicions *a* i *de* i no *amb* en complements que estarien en el límit estricte entre el règim preposicional i el circumstancial.

Ex.: *N'hi ha prou amb això / de fer-se càrrec del grau de castellanització.*

No en tenia prou amb això, amb el fet d'estimar-te.

49. Canvi i caiguda de preposicions

Quant al sistema de canvi i caiguda de preposicions, es pot recórrer a un seguit de construccions (infinitius, gerundis, relatius, substantius i locucions) per tal d'evitar construccions dures, ambigüitats, etc.

Ex.: *Ell, rebec # / al fet que se l'obligui...*

Aquest testament avisa la societat # / del fet que encara no està organitzada...

Gasta tant a vestir / en roba.

50. Construccions hipotètiques

En les construccions hipotètiques recorrerem igualment a solucions menys forçades.

Ex.: *Que el científic dubti un xic (sobre / #) si convindria... / sobre la conveniència de...*

No puc donar raó de per què això és així / dels motius, de les causes, etc.

Es distingeixen per com separen... / per la manera de separar... / pel fet de separar...

51. Per i per a

Pel que fa a les preposicions *per* i *per a*, seguirem la proposta de Coromines. Mantindrem, doncs, l'oposició *per* <-> *per a* davant elements nominals atenent la noció de causa i finalitat. En els altres casos (conjunció i infinitiu) usarem solament la forma *per*.

Remarquem que és menys nítida la frontera *per* / *per a* quan l'element nominal de la dreta de la preposició és inanimat.

Ex.: *Hem anat a veure el metge per ell (perquè hi insistia) / he comprat un vestit per a ell.*

Manca de flexibilitat per a la vila olímpica.

Tasca per al catalanisme.

N - CONJUNCIONS

52. Coordinació de sintagmes nominals

a) Caldrà que els sintagmes nominals vagin precedits d'article en el cas que es presenti una coordinació de dos o tres d'aquests elements i que el primer el necessiti.

Ex.: *El professorat, l'alumnat i el personal no docent de la Universitat.*

b) Caldrà també repetir la preposició en el cas de dos o tres sintagmes nominals coordinats precedits d'aquest element.

Ex.: *La seguretat a les ciutats i als pobles.*

Quan hi hagi més de tres sintagmes nominals coordinats, es procedirà segons els casos.

O - CONVENCIONS GENERALS

1. Signes de puntuació

a) Interrogació

S'utilitzaran els signes d'interrogació inicial quan una frase llarga (que ocupi més d'una línia) no contingui un pronom o un adverbí interrogatius.

b) Admiració

Només en casos d'expressions molt llargues anirà també al començament.

2. Us de la cursiva, de la negreta i de les cometes

a) Cursiva

S'utilitzarà en els casos següents:

- Títols de publicacions: obres literàries, científiques i tècniques.

Ex.: *Solitud*, de Víctor Català; *Gramàtica catalana*, de Pompeu Fabra.

- Noms o títols d'obres d'art (pintura, escultura, música, etc.).

Ex.: la *Novena Sinfonia* de Beethoven; *Les senyoretetes d'Avinyó* de Picasso;
El desconsol de Clarà.

- Títols de pel·lícules.

Ex.: *To be or not to be*; *Allò que el vent s'endugué*.

- Noms de vaixells, avions i altres vehicles.

Ex.: el *Titanic*; l'*Orient Express*.

- Frases i locucions llatines.

Ex.: *in extremis*, *in articulo mortis*.

- Frases, paraules o expressions en un altre idioma.

Ex.: el *savoir faire*, el *new look*.

- Paraules no normatives.

Ex.: Aquell noi s'*enrotlla* molt.

- Paraules o frases que s'usen com a noms en si mateixes.

Ex.: El verb *menjar* pot tenir un ús transitiu.

- Malnoms, sobrenoms, àlies, etc.

Ex.: Salvador Seguí, *el Noi del Sucre*.

b) Negreta

S'utilitzarà en, subtítols de capítols o apartats, titolets, etc.

Ex.: **El context i el pretext** és un apartat del capítol "Qui té por de qui al País Valencià" del llibre *Dir la realitat*, de Lluís V. Aracil.

c) Cometes

S'utilitzaran en els casos següents:

- Noms de diaris, revistes i publicacions periòdiques en general.

Ex.: El "Diari de Barcelona" no duu aquesta notícia.

Un article d'"Els Marges".

- Títols de temes de conferències.

Ex.: El tema de la conferència serà "Noves perspectives de la traducció".

- Títols de capítols d'un llibre.

Ex.: El capítol segon, "Sobre l'adquisició i desenvolupament del llenguatge", tracta de...

- Títols d'articles en diaris i revistes.

Ex.: L'article del diari "La conversa a dues llengües" proposa...

- Títols de fullets, prospectes, etc.

Ex.: "Proposta d'ús de majúscules i minúscules".

- Noms familiars donats a objectes que tenen un altre nom.

Ex.: Ha redactat la tesi amb un "Amstrad".

- Paraules o frases escrites amb doble sentit o emprades en una accepció especial.

Ex.: Vicenç Villatoro parla de "fatiga de la catalanitat"...

3. Regulació de l'ús d'altres llengües

a) Toponímia

- Per a la toponímia catalana se seguiran les normes de l'Institut Cartogràfic.

- Els altres topònims seran adaptats, si cal, segons les normes emprades a la *Gran Enciclopèdia Catalana*.

b) Antroponímia

- Cal respectar l'accentuació castellana en els cognoms castellans. Només si la persona interessada ho expressa explícitament, s'hi aplicaran les regles d'accentuació en català. Es mantindran els noms de pila en la llengua en què vinguin escrits. Es vetllarà per la coherència del text.

- Cal traduir els noms de reis i famílies reials i papes. Si es tracta de noms estrangers, corresponents a altres alfabetos diferents del llatí, se seguirà la transcripció de la *Gran Enciclopèdia Catalana*, dels mitjans de comunicació, etc.

- Caldrà vigilar el fet que els noms d'un mateix text vagin tots abreujats o no hi vagin.

c) Altres noms propis

Cal posar en català:

- Noms de partits polítics, excepte quan hi hagi tradició de no fer-ho.

Ex.: *Partit Comunista*, però *Alianza Popular*.

- Noms de museus, palaus, patronats, fundacions, col·legis professionals, arxius i altres institucions, llevat del cas de noms de llarga tradició. A més, aniran amb majúscula.

Ex.: *Palau de Congressos*, *Museu del Prado*, *Col·legi d'Advocats*, però *British Museum*.

- Noms de tribunals i audiències, fons, federacions esportives.

Ex.: *Tribunal de Comptes*, *Fons de Compensació Interterritorial*, *Federació Espanyola de Futbol*.

- Noms d'institucions i dependències d'aquestes: Universitat, Departament, Facultat, Comissió de Professorat.

Ex.: *la Facultat de Medicina de la Universitat Autònoma de Barcelona*.

- Noms de vies urbanes.

Ex.: *Carrer de Rivoli*, *de Serrano*.

- Noms d'obres d'art (pintura, escultura, música, literatura, cinema, etc.), excepte si es volen citar textualment.

Ex.: *Les senyorettes d'Avinyó*, *Blade Runner*.

Es deixaran en la llengua original:

- Noms d'empreses que constitueixen noms amb marca registrada.

Ex.: *Banco Español de Crédito*, *El Corte Inglés*.

- Noms de congressos, simposis, setmanes i fires.

Ex.: *Feria de San Isidro*.

4. Tractaments

- En llenguatge administratiu, emprarem preferentment el tractament de *vós*; només en casos molt formals, com el saluda, el tractament serà de *vostè*.
- Per als tractaments dels principals càrrecs civils, militars i religiosos, veg. l'apèndix II.
- No faren servir les formes *En/Na*, sinó *Sr./Sra.* (noms i cognoms) o bé *res*, segons els casos.
- En general, no usarem els articles personals si el text no ho requereix d'una manera especial.

5. Xifres

- De zero al vint, les escriurem amb lletres; a partir de vint-i-u, amb números.
- Pel que fa al punt entre les xifres, caldrà posar-lo quan es tracti de quantitats, però no en altres casos:

Ex.: El pressupost pujà a 105.000 ptes.

El núm. 1400 de la Gran Via de les Corts Catalanes.

Tel. 318 42 33.

6. Guionets

Veg. el document "Recomanacions per a l'ús del guionet en la terminologia". Consell Supervisor del TERMCAT. 1988.

7. Majúscules i minúscules

Veg. el document "Proposta d'ús de majúscules i minúscules a la UB". Servei de Llengua Catalana. Universitat de Barcelona. 1988.

8. Abreviatures

Veg. el document "Proposta d'ús d'abreviatures a la UB". Servei de Llengua Catalana. Universitat de Barcelona. 1989.

9. Normes de citació bibliogràfica

Veg. el document "Bibliografia i referències bibliogràfiques". Servei de Llengua Catalana. Universitat de Barcelona. 1989.

Apèndix I

Estrangerismes: formes adoptades

estand	[stand]
estànding	[stànding]
estatus	[status]
estrès	[stress]
hàpèning	[happening]: la hac s'hi manté aspirada
màrqueting	[marketing]
pàrquing	[parking]
plàning	[planning]
rànquing	[ranking]

Apèndix II

Tractaments

Càrrecs universitaris

Excel.lentíssim/a i Magnífic/a Senyor/a (Excm./a. i Magfc./a. Sr./a.)	Rector/a
Excel.lentíssim/a Senyor/a (Excm./a. Sr./a.)	Vice-rector
	President del Consell d'Universitats
Il.lustríssim/a Senyor/a (Im./a. Sr./a. o bé Il.lm./a. Sr./a.)	Gerent
	President de Divisió
	Degà/ana
	Vice-degà/ana
	Director/a d'Escola Universitària
	Subdirector/a d'Escola Universitària
Molt Il.lustre Senyor/a (M. I. Sr./a.)	Secretari/ària general
	Cap d'Estudis

Càrrecs de Catalunya

Molt Honorable Senyor/a (M. H. Sr./a. o bé M. Hble. Sr./a.)	President de la Generalitat
	President del Parlament
	Ex-presidents de la Generalitat
	Ex-presidents del Parlament

Honorable Senyor/a (H. Sr./a. o bé Hble. Sr./a.)	Alcalde de l'Ajuntament de Barcelona Delegat/da General del Govern de l'Estat Governadors/es Civils President de la Diputació de Barcelona President i Fiscal de l'Audiència Territorial President del Tribunal Suprem de Justícia Presidents i Ex-presidents dels altres organismes territorials elegits per sufragi universal que tinguin Barcelona per capital
Il.lustríssim/a Senyor/a (Im./a. Sr./a. o bé Il.lm./a. Sr./a.)	Alcaldes (llevat del de Barcelona) Delegats/des dels Ministeris Presidents de les Diputacions de Girona, Lleida i Tarragona Secretari/ària General de l'Ajuntament de Barcelona Presidents dels Consells Comarcals
Il.lustre Senyor/a (I. Sr./a. o bé Il.ltre. Sr./a.)	Diputats/des Membres del Consell Consultiu Senadors/res Síndic/a de Greuges Síndic/a President de la Sindicatura de Comptes President i Ex-presidents d'altres organismes territorials elegits per sufragi universal amb seu a Tarragona, Lleida o Girona

Càrrecs de la resta de l'Estat

Civils

Senyor

Reis

Prínceps

Excel·lència

Cap d'Estat

President del Govern

Ministres

President del Tribunal Suprem

Excel·lentíssim/a Senyor/a (Excm./a. Sr./a.)

President del Senat

President de les Corts

Governadors/res Civils

Delegats/des del Govern

Presidents de les Diputacions

Ambaixadors/res

Presidents i Fiscals de les Audiències
Territorials

Il·lustríssim/a Senyor/a (Im./a. Sr/a. o bé
Il·lm./a. Sr./a.)

Subdirector/es Generals

Directors/es generals

Alcaldes

Jutges de Primera Instància

Delegats/des provincials

Directors/es d'Institució

Comissaris/àries de Policia

Militars

Excel.lentíssim Senyor (Excm. Sr.)

Capitans Generals

Tinents Generals amb comandament
o laureats

Governadors Militars

Il.lustríssim Senyor (Im. Sr. o bé Il.lm. Sr.)

Coronels

Tinents Coronels.

Religiosos

Eminentíssim i Reverendíssim (Emm. i
Rvndm.)

Cardenals

Excel.lentíssim i Reverend (Excm. i Rvnd.)

Arquebisbes

Bisbes

Nunci Apostòlic

Prelats

Abats

Il.lustríssim Senyor (Im. Sr. o bé Il.lm. Sr.)

Superiors Generals

Reverend Senyor (Rvnd. Sr.)

Rectors

Sacerdots

Reverend/a Senyor/a (Rvnd./a Sr./a.)

Religiosos/es

BIBLIOGRAFIA

O. Criteris generals

Hem optat per una bibliografia ordenada temàticament (segons la mateixa ordenació dels epígrafs presentats) perquè és molt més manejable i, per tant, més útil que no una de general. A més, bona part de la bibliografia utilitzada en la redacció del llibre d'estil només afectava un punt concret, i això ha estalviat d'incloure-la en una bibliografia molt més genèrica.

Hi ha, però, una bibliografia essencial (Fabra 1956, Coromines 1971, DGLC, etc.), la considerada "normativa", que òbviamment ha estat consultada en tots els casos, i per aquesta raó no és inclosa en la bibliografia temàtica, però sí en la general, on s'expliciten les referències que s'han donat abans, punt per punt.

Finalment, també cal dir que hi ha força punts on hi ha una aportació personal, elaborada a partir de la bibliografia existent, i de la qual no podem donar referència. En tot cas, confiem que aquesta presentació permetrà de tenir més clars els punts de referència utilitzats, i així el contingut d'aquests *Criteris* podrà se més fàcilment discutit i, doncs, actualitzat i millorat.

I. Bibliografia temàtica

A - APOSTROFACIO

Benet, Montserrat (1984): *L'apòstrof en certs manlleus*, "LA", 14, p.7.

Ddb, pàg. 50

Jané (1973), I, pàg. 50.

Marí, Isidor (1986): *Alguns dubtes sobre l'apòstrof*, "LA", 24, pàg. 6 (I) i "LA", 25, pàg. 7 (II).

Ruaix (1985), pàg. 124.

B - ORTOGRAFIA DELS MANLLEUS

Declaració sobre una política relativa al manlleu de formes lingüístiques estrangeres. "LA", 2, pàg. 8 (I); "LA", 3, pàg. 7 (II) i "LA", 4, pàg.6 (III). Adaptat al català per la DGPL. Document del Consell Supervisor del TERMCAT.

C - LLATINISMES

Bruguera (1985), 131.

CALA, Acta núm. II (1986).

D - CASTELLANISMES

Bruguera (1985), 91.

Ddb, 30.

Ruaix (1985), III, 20.

E - LA FORMA DELS PLURALS

Ddb, 2.

Fabra (1956), 34.

F - LA FORMACIÓ DELS FEMENINS DELS NOMS DE PROFESSIONS, CARRECS, TITULACIONS I OFICIS

Duarte, Carles (1986): *La discriminació per raó de sexe en el llenguatge administratiu*, "LA", 21, pàg. 3; 22, pàg. 4; 23, pàg. 4.

Dupuis, Henriette (1985): *Les leaders d'opinion et la féminisation des titres: une étude exploratoire*, "Terminogramme", 28.

García Messeguer, Alvaro (1977): *Lenguaje y discriminación sexual*. Madrid, Cuadernos para el diálogo.

Jané, Albert (1983): *Homes i dones*, "Avui", 14 d'abril.

Office de la langue française (1986): *Titres et fonctions au féminin: d'orientation de l'usage*. Quebec (text mecanografiat).

Plaza i Arqué, Carme (1985): *La llengua i les dones, la llengua de les dones*, "Escola Catalana", 212, pàg. 6-9; 214, pàg. 6-20.

G - L'ARTICLE DAVANT NOMS DE LLOC

CALA (1988): *Proposta de normes d'ús de les majúscules i les minúscules en tota mena de textos*.

Coromines, Joan (1965): *Estudis de toponímia catalana*. Barcelona, Barcino.

Institut Cartogràfic de Catalunya (1985): *Toponímia i cartografia: assaig de sistematització*. Barcelona.

Ruaix (1986), III, pàg. 103-105.

H - PRONOMS

Badia (1962), pàg. 165-263.

Fabra (1956), pàg. 60-71 i 92-96.

— (1983), pàg. 292-300.

Ruaix (1985), II, pàg. 70-93.

Solà (1973), I, pàg. 103-138; II, pàg. 7-55.

— (1976), pàg. 22-31.

I - POSSESIUS

Badia (1962), I, pàg. 219-223.

Ruaix (1985), II, pàg. 44-47.

J - QUANTITATIUS

Badia (1962), I, pàg. 231-235.

Fabra (1956), 38.

Ruaix (1985), pàg. 50-51.

K - VERBS

37. Veü passiva

Fabra (1956), 101; Ap. XVIII.

Camps, Oriol (1982): *La veü passiva i l'extrapolació*, "LA", 3, pàg. 3-4.

— (1984): *No ho sabléu?*, "LA", 10, pàg. 3.

Torrents, Ramon (1987): *Utilitat de la passiva*, "LA", 28, pàg. 3.

40. Us de ser i estar

Badia (1962), vol. I, pàg. 147-171.

Fabra (1983), núm. 465, 473, 476, 477.

Miquel i Planas, M.(1980): *Notes sobre el sistema verbal català*, "Butlletí interior dels Seminaris de la DEC".

Ruaix (1985), II, pàg. 140-149.

Solà, Joan (1983): *Ser i estar*, "Com", 2, pàg. 21 i seg.

— (1987): pàg. 13-82.

Vallcorba i Rocosa, J. (1978): *Els verbs "ésser" i "estar" en català*. Barcelona, Curial.

41. Subordinades temporals

Badia (1962), II, pàg. 266-267.

L - ADVERBIS

43. El *lno* expletiu

Ddb, pàg. 33.

Fabra (1983), núm. 26, 27, 261.

— (1956), pàg. 83.

Jané (1977), II, pàg. 8.

Ruaix (1985), II, pàg. 164.

Segarra (1985), pàg. 24.

Solà (1982), II, pàg. 87-118.

M - PREPOSICIONS

45. A i en en els locatius

Segarra (1985), pàg. 163-275.

Ruaix (1985), pàg. 144-148.

46-50

Alsina (1986): *Qüestions de gramàtica*, "LD", 24, pàg.3.

Alamany (1984): *Sobre la construcció en les expressions de data*, "LA", 4, pàg. 83-110.

Badia (1962), II, pàg. 70-79.

Fabra (1956), pàg. 176-177.

Jané (1980), I, pàg. 164-165.

Mestres (1987): *El món de les expressions temporals (I): una aproximació a la història de l'expressió de la data*, "LD", 9, pàg. 21-64.

Solà (1972), I, pàg. 11-15.

---- (1977), pàg. 145-148

---- (1982): *Qüestions pendents en la normativa actual*. Actes del Sisè Col.loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes, pàg. 181-182.

---- (1987), pàg. 207-216.

N - CONJUNCIONS

Badia (1962), II pàg. 88-114.

Fabra (1956), pàg. 178-183.

Ruaix (1985), pàg. 194-208).

O - CONVENCIONS GENERALS

CALA (1988): *Proposta de normes d'ús de les majúscules i les minúscules en tota mena de textos*.

Consell Supervisor del TERMCAT (1988): *Observacions per fixar l'ús del guionet en la terminologia*.

DdB, pàg. 45, 48, 52.

Institut Cartogràfic de Catalunya (1985): *Toponímia i cartografia*.

"Llengua i Administració", 17, pàg. 7; 18, pàg. 6.

"La Vanguardia" (1986): *Libro de redacción*, pàg. 21-30, 223-225.

Martínez de Sousa, José (1981): *Diccionario de tipografía y del libro*. Barcelona, Paraninfo, pàg. 73, 184.

